

SOLUTIONS FOR DEVELOPMENT OF QUANG BINH UNIVERSITY WITH LOCAL ECONOMIC - SOCIAL DEVELOPMENT FOR 2020 - 2025

MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN TRƯỜNG ĐẠI HỌC QUẢNG BÌNH GẮN VỚI PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI ĐỊA PHƯƠNG GIAI ĐOẠN 2020 - 2025

Trương Thị Tư, Lý Thị Thu Hoài
Trường Đại học Quảng Bình

ABSTRACT: *Quang Binh University is a local university that has both functions and tasks of training, scientific research, and modern technology transfer; while also performing the function and task of equipping with knowledge and skills of specific occupations for employees, meeting local and regional socio-economic development requirements. However, in recent years, Quang Binh University as well as many other local universities have encountered many difficulties in opening majors and enrolling students, leading to many difficulties and challenges for the maintenance and development of the university. The university needs to research and build a strategic relationship between the university and local authorities, departments, agencies and enterprises and production cooperatives in the province in order to orient, develop professions and train human resources to meet the development needs of the province and the region in the new period.*

Keywords: *Quang Binh University, human resources, local, enterprises.*

TÓM TẮT: Trường Đại học Quảng Bình là một trường đại học công lập chịu sự quản lý của UBND tỉnh Quảng Bình, vừa có chức năng, nhiệm vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ hiện đại, vừa thực hiện chức năng, nhiệm vụ trang bị những kiến thức, kỹ năng của những nghề nghiệp cụ thể cho người lao động, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội địa phương và khu vực. Tuy nhiên, trong những năm gần đây, Trường Đại học Quảng Bình cũng như nhiều trường đại học thuộc các địa phương khác gặp không ít khó khăn trong công tác mở mã ngành, tuyển sinh, kéo theo nhiều khó khăn, thách thức cho sự duy trì và phát triển. Nhà trường cần nghiên cứu, xây dựng mối quan hệ chiến lược giữa Nhà trường với chính quyền địa phương, các sở, ban ngành và doanh nghiệp, hợp tác xã sản xuất trên địa bàn Tỉnh nhằm định hướng, phát triển ngành nghề và đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng nhu cầu phát triển của tỉnh Quảng Bình và khu vực trong giai đoạn mới.

Từ khóa: Đại học Quảng Bình, nguồn nhân lực, địa phương, doanh nghiệp.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nguồn nhân lực, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao đóng vai trò quyết định đến sự phát triển kinh tế - xã hội (KT-XH), nhất là trong thời đại công nghiệp và hậu công nghiệp hiện nay. Nguồn nhân lực

chất lượng cao là yếu tố then chốt thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, giải quyết các vấn đề xã hội: bất bình đẳng, đói nghèo, các vấn đề về môi trường và sự tiến bộ về mọi mặt của xã hội. Quảng Bình là địa phương đang trên đà phát triển, vì thế, nhu cầu về nguồn nhân lực

là rất lớn. Phát triển và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, nhất là nhóm nhân lực có trình độ chuyên môn kỹ thuật cao được xác định là mục tiêu quan trọng nhằm tạo bước đột phá, thúc đẩy phát triển KT - XH của Tỉnh trong giai đoạn 2020 - 2025, trong đó, Trường Đại học Quảng Bình và các trường cao đẳng đóng vai trò nòng cốt.

Với vai trò là trường đại học địa phương, ra đời nhờ sự quyết tâm của chính quyền và Nhà trường, là sản phẩm của quá trình phát triển tỉnh nhà, ngay từ buổi đầu xây dựng, lãnh đạo Trường Đại học Quảng Bình đã xác định chiến lược xây dựng một trường đại học đa ngành, đa lĩnh vực để đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng phục vụ cho quá trình phát triển KT - XH của tỉnh Quảng Bình và vùng Bắc Trung Bộ. Nhà trường luôn coi trọng chức năng phục vụ và nâng cao năng lực phục vụ phát triển KT - XH địa phương trên các lĩnh vực: đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài; nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ; phát triển dịch vụ công nghệ, kỹ thuật và tư vấn thông tin. Thực hiện nhiều chính sách khuyến khích giảng viên thường xuyên học tập, nâng cao trình độ. Mặt khác, đi sâu vào các doanh nghiệp, tìm hiểu nhu cầu xã hội nhằm giải quyết các vấn đề thực tiễn địa phương trong đào tạo và nghiên cứu khoa học. Nhà trường triển khai thực hiện nhiều phương thức đào tạo, đào tạo lại như: chính quy, không chính quy, liên thông, bồi dưỡng ngắn hạn,... nhằm đáp ứng mọi nhu cầu học tập của cộng đồng và đào tạo nhân lực ở các trình độ theo nhu cầu của địa phương. Bên cạnh đó, Nhà trường đẩy mạnh tổ chức các hoạt động khoa học và công nghệ theo hướng ứng dụng thực tiễn, giải quyết những vấn đề cấp thiết của tỉnh nhà. Tuy nhiên, mối quan hệ chiến lược

giữa Nhà trường với chính quyền địa phương, các sở, ban ngành và doanh nghiệp, hợp tác xã sản xuất trên địa bàn tỉnh vẫn chưa được quan tâm, đầu tư; chưa có cơ chế phối hợp hoạt động hiệu quả. Bởi vậy, trong thực tế vai trò của Trường Đại học Quảng Bình đối với việc phát triển KT - XH tỉnh Quảng Bình trong những năm qua vẫn còn nhiều hạn chế và chưa phát huy hết tiềm năng của cơ sở giáo dục ở bậc đại học.

2. NỘI DUNG

2.1. Vị thế Trường Đại học Quảng Bình trong chiến lược phát triển KT-XH của địa phương

Để hoàn thành sứ mệnh đào tạo nguồn nhân lực cho tỉnh Quảng Bình và khu vực, rất cần một cơ sở giáo dục đại học xứng tầm cả về quy mô và chất lượng, đủ sức đáp ứng nhu cầu về nguồn nhân lực và những sản phẩm khoa học có chất lượng. Vì thế, Trường Đại học Quảng Bình đã được thành lập theo Quyết định số 237/QĐ-TTg ngày 24/10/2006 của Thủ tướng Chính phủ trên cơ sở Trường Cao đẳng Sư phạm Quảng Bình (tiền thân là Trường Trung cấp Sư phạm Quảng Bình được thành lập từ năm 1959). Nhằm đáp ứng được yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực của tỉnh, ngay từ đầu Nhà trường đã định hướng xây dựng mô hình đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực, phát triển theo định hướng ứng dụng.

Để xây dựng được mô hình quản trị đó, Nhà trường đã sớm xác định phương hướng chiến lược, tìm ra khâu đột phá, tập trung giải quyết những khó khăn, thách thức và tổ chức thực hiện kế hoạch chiến lược theo đúng lộ trình đặt ra. Trường Đại học Quảng Bình đã xây dựng tầm nhìn trở thành trường đại học có uy tín trong cả nước và khu vực; là trung tâm hàng đầu về đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cao và chuyển giao

các ứng dụng khoa học công nghệ của vùng Bắc Trung Bộ. Nhà trường luôn giữ vững phương châm lấy người học làm trung tâm là kim chỉ nam trong đào tạo, “thành tích của sinh viên sau tốt nghiệp là thước đo sự thành công của Nhà trường”; kiên định đường lối giáo dục đại học phải là sự kết hợp chặt chẽ giữa lý thuyết và thực hành để giúp sinh viên có nhiều kinh nghiệm nghề nghiệp thực tiễn, sau khi ra trường có thể tự tin lập nghiệp. Nhà trường từng bước mở rộng các chương trình đào tạo gắn kết với cộng đồng doanh nghiệp, chú trọng liên kết, hợp tác quốc tế để nâng cao hơn nữa vai trò, vị thế, tạo dựng uy tín bằng “chất lượng, hiệu quả và bền vững”.

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025 khẳng định “tiếp tục đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Phát triển nguồn nhân lực có chất lượng, ưu tiên phát triển nguồn nhân lực cho các ngành, lĩnh vực then chốt”; trong đó, có chú trọng “Nâng cao chất lượng đào tạo Trường Đại học Quảng Bình, các trường cao đẳng”. Điều đó càng khẳng định vị thế của Trường Đại học Quảng Bình đối với việc phát triển KT - XH địa phương giai đoạn 2020 - 2025.

2.2. Thực trạng về đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng nhu cầu địa phương của Trường Đại học Quảng Bình

Vấn đề đáng quan tâm hiện nay của không ít các trường đại học ở các địa phương nói chung và Trường Đại học Quảng Bình nói riêng là số lượng sinh viên đăng ký vào trường ngày càng ít đi, mặc dù nhu cầu nguồn nhân lực của Tỉnh vẫn đang còn nhiều. Có thể do nhiều nguyên nhân như: cơ cấu ngành nghề đào tạo của Nhà trường chưa đáp ứng với cơ cấu lao động của tỉnh, chưa phù hợp và chưa thực sự bám

sát nhu cầu xã hội; công tác truyền thông chưa đến tận người học, chưa thay đổi được tư tưởng “học đại học là phải đi xa, phải học trường lớn, phải đến các thành phố lớn” của các bạn học sinh mới bước vào tuổi trưởng thành. Bên cạnh đó, kết quả đầu ra, chất lượng đào tạo chưa đáp ứng với tiêu chuẩn ngày càng hiện đại của thị trường lao động, chưa tạo được uy tín, niềm tin cho các nhà sử dụng lao động và nhân dân Quảng Bình.

Trong thực tế, đầu tư mở một mã ngành đào tạo đã khó, sau khi mở mã ngành, chỉ tuyển được một, hai khóa, Nhà trường lại gặp phải những khó khăn nhất định: tình hình KT-XH thay đổi nhanh chóng nên một số mã ngành không còn phù hợp với nhu cầu địa phương; quá trình tuyển sinh gặp khó khăn lại dẫn đến dôi dư đội ngũ giảng viên. Trong khi đó, một số mã ngành có nhu cầu cao thì lại thiếu nhân sự cơ hữu, nảy sinh tình trạng thừa - thiếu cục bộ nhân sự làm cho quá trình sử dụng nguồn nhân lực không hiệu quả, gây lãng phí ngân sách, trì trệ chương trình đào tạo, khó khăn về cơ chế tài chính. Mặt khác, cũng không ít ngành nghề nhu cầu việc làm của địa phương rất cao nhưng vẫn không được học sinh trên địa bàn tỉnh cũng như khu vực miền Trung quan tâm theo học. Chẳng hạn, xác định du lịch là tiềm năng và thế mạnh, là ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh Quảng Bình, cần thiết phải xây dựng được đội ngũ nhân lực làm du lịch vững mạnh cho địa phương, bên cạnh ngành Ngôn ngữ Anh, Quản trị kinh doanh đã phát triển trong nhiều năm, Trường Đại học Quảng Bình tiếp tục chú trọng đào tạo, mở rộng các ngành như Ngôn ngữ Trung Quốc, Quản trị du lịch và lữ hành, Địa lý học (chuyên ngành Địa lý du lịch). Nhà trường đã chú trọng liên kết với các công ty du lịch, dịch

vụ như FLC Quảng Bình, Oxalis Adventure Tours, Ozo Treetop Park, Ban Quản lý Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng... nhằm nâng cao chất lượng chương trình đào tạo, gắn đào tạo với thực tiễn. Tuy nhiên, Nhà trường chỉ tuyển sinh được một hai năm đầu với số lượng sinh viên rất hạn chế và giảm mạnh các năm sau đó.

Tập trung phát triển công nghiệp trở thành ngành kinh tế trọng điểm, động lực phát triển KT-XH cũng là một trong những định hướng chiến lược của tỉnh. Chú trọng phát triển các ngành công nghiệp chủ lực, có lợi thế cạnh tranh, đẩy nhanh tỷ lệ lấp đầy và phát huy hiệu quả các khu công nghiệp, khu kinh tế. Hiện nay, dự án Nhà máy Nhiệt điện Quảng Trạch I, II và các dự án năng lượng tái tạo, dự án điện gió đang trong giai đoạn hoàn thiện, dự báo đến năm 2025, sản lượng điện sản xuất đạt 9.500 triệu kWh, điều đó đặt ra nhu cầu nguồn nhân lực kỹ thuật, chất lượng cao trong thời gian tới. Xác định được yêu cầu đó, những năm qua, Trường Đại học Quảng Bình đã mở ngành để tuyển sinh, đào tạo các mã ngành Kỹ thuật điện, Công nghệ thông tin, Kỹ thuật phần mềm nhằm tạo nguồn nhân lực tại chỗ, góp phần đưa Quảng Bình chuyển biến đột phá về phát triển công nghiệp và đô thị. Tuy nhiên, những mã ngành này cũng không thu hút được người học, thậm chí có ngành còn không tuyển sinh được khóa nào sau khi mở ngành.

Với mục tiêu thúc đẩy phát triển nông - lâm nghiệp tinh nhà, từ năm 2013, Trường Đại học Quảng Bình đã liên tục mở các mã ngành Lâm nghiệp, Quản lý tài nguyên và môi trường, Nông nghiệp (công nghệ cao), Phát triển nông thôn. Hàng năm, Nhà trường đã đào tạo khoảng 100 sinh viên trình độ đại học cho các cơ quan, doanh

nh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Áp dụng kiến thức được đào tạo tại trường và thông qua các đề tài nghiên cứu khoa học, chuyển giao các tiến bộ khoa học và công nghệ vào sản xuất và cuộc sống. Xác định rõ đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ là không thể tách rời, là xu thế phát triển mở rộng theo thời gian để đáp ứng với yêu cầu đổi mới giáo dục đại học. Năm 2021, Trường Đại học Quảng Bình đã thành lập Viện Nông nghiệp và Môi trường trên cơ sở sát nhập khoa Nông - Lâm - Ngư và Trung tâm nghiên cứu thực nghiệm Nông - Lâm - Ngư nhằm đẩy mạnh hơn nữa nhiệm vụ song hành đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao và nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, góp phần thúc đẩy KT - XH tỉnh Quảng Bình. Tuy nhiên, cũng như các ngành đào tạo về du lịch và kỹ thuật, số lượng sinh viên đăng ký theo học các ngành về lĩnh vực này cũng giảm dần và thậm chí không tuyển sinh được trong những năm gần đây.

Khó khăn trong công tác tuyển sinh kéo theo những vấn đề về kinh tế tài chính, ảnh hưởng rất lớn đến đời sống cán bộ, viên chức của Nhà trường. Đội ngũ giảng viên thu nhập thấp, môi trường làm việc hạn chế; chính sách ưu tiên trong đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, nghiên cứu khoa học cho giảng viên hầu như chưa đáp ứng. Do đó, giảng viên giảm nhiệt huyết, không có động lực cống hiến cho đào tạo, cho sự phát triển của Nhà trường và tỉnh nhà; xu hướng “chảy máu chất xám” tại chỗ, giảng viên làm ngoài, làm thêm để tăng thu nhập ngày càng nhiều.

Thêm vào đó, với định hướng phát triển ứng dụng nhưng cơ sở vật chất, trang thiết bị thực hành, thực tập cho sinh viên vẫn còn yếu và thiếu, đặc biệt là đối với các

mã ngành mới, đào tạo nguồn nhân lực cho mũi nhọn kinh tế trọng điểm của Tỉnh trong các lĩnh vực du lịch, lữ hành, kỹ thuật, nông lâm ngư. Trong khi đó, sự phối hợp giữa nhà trường với doanh nghiệp, với các trường cao đẳng trên địa bàn tỉnh trong công tác đào tạo còn chưa chặt chẽ. Nhà trường chưa có cơ chế liên kết, phối hợp nhằm tận dụng tiềm lực cơ sở vật chất của đơn vị khác phục vụ cho chương trình đào tạo của Nhà trường. Chính vì vậy, Nhà trường cần có những quyết sách phối hợp tốt với các cơ quan, đơn vị và các trường chuyên nghiệp trên địa bàn trong đào tạo, nghiên cứu, phát triển Nhà trường đáp ứng với nhu cầu phát triển KT-XH địa phương trong giai đoạn tới.

2.3. Một số giải pháp phát triển Trường Đại học Quảng Bình gắn với phát triển KT - XH địa phương giai đoạn 2020 - 2025

Để tháo gỡ khó khăn và khuyến khích các trường đại học thuộc các địa phương nói chung và Trường Đại học Quảng Bình nói riêng đủ tiềm lực phát triển, trước hết cần có sự hoàn thiện mạng lưới quy hoạch các trường đại học từ Chính phủ. Quy định cụ thể chức năng, nhiệm vụ của các trường đại học trực thuộc các UBND tỉnh; minh bạch giữa mô hình trường đại học/đại học ở các địa phương và trường đại học/đại học vùng. Chính quyền địa phương cũng phải có sự quan tâm hơn nữa đến quá trình phát triển của các trường đại học trực thuộc tỉnh, tập trung đầu tư để trường đại học trở thành trung tâm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng, nghiên cứu và chuyển giao công nghệ của các tỉnh; tập trung đầu tư mỗi trong đào tạo mới, đào tạo chuyên tu cho nguồn nhân lực tại chỗ của tỉnh, khai thác giá trị đội ngũ cán bộ, giảng viên trình độ

cao của các trường. Trường Đại học Quảng Bình cũng cần năng động, tích cực đổi mới cơ cấu ngành nghề, xu hướng tuyển sinh, đào tạo; tăng cường nghiên cứu khoa học chuyển giao công nghệ, chủ động phối hợp với các cơ quan cấp tỉnh, huyện và các doanh nghiệp ngay trên địa bàn tỉnh để xây dựng phương hướng, chiến lược phát triển phù hợp với đặc trưng vùng, miền của địa phương.

Quảng Bình là một tỉnh đang có tốc độ tăng trưởng kinh tế tương đối cao, nhu cầu về nguồn nhân lực là rất lớn, để theo kịp các tỉnh khác nguồn nhân lực chất lượng cao thực sự rất cần thiết cho Quảng Bình trong giai đoạn tới. Trường Đại học Quảng Bình cần được quan tâm chỉ đạo sâu sát của UBND tỉnh, năng động, linh hoạt, tăng cường mối quan hệ với các huyện, các sở, ban, ngành, doanh nghiệp, hợp tác xã nhằm thúc đẩy tuyển sinh, đào tạo đáp ứng được nhu cầu của địa phương về số lượng lẫn chất lượng để thực hiện tốt sứ mạng của mình. Nỗ lực này hoàn toàn phù hợp với tinh thần của Luật Giáo dục đại học sửa đổi (khoản 3, Điều 37), quy định: “Cơ sở giáo dục đại học có trách nhiệm phối hợp với doanh nghiệp, đơn vị sử dụng lao động trong việc sử dụng chuyên gia, cơ sở vật chất, trang thiết bị để tổ chức đào tạo thực hành, thực tập nhằm nâng cao kỹ năng thực hành, thực tập và tăng cơ hội việc làm của sinh viên” và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Bình lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025: “Nâng cao chất lượng đào tạo của Trường Đại học Quảng Bình, ...”. Trên cơ sở thực tiễn của Nhà trường và tình hình phát triển KT-XH của Tỉnh trong giai đoạn tới, chúng tôi đề xuất một số giải pháp phát triển Trường Đại học Quảng Bình như sau:

1. Trường Đại học Quảng Bình cần

phối hợp với chính quyền địa phương xây dựng chính sách, giải pháp thúc đẩy liên kết giữa Nhà trường và doanh nghiệp trong tuyển sinh, đào tạo và tuyển dụng sau đào tạo; kết hợp được tiềm lực về nhân lực và cơ sở vật chất của Nhà trường và doanh nghiệp tạo nên sức mạnh tổng hợp trong đào tạo nguồn nhân lực; giải quyết được nhu cầu, quyền lợi của cả Nhà trường, doanh nghiệp và người học. Cần tăng cường gắn kết với doanh nghiệp trong xây dựng chương trình đào tạo, tổ chức đào tạo, thực tập và tạo cơ hội việc làm cho sinh viên sau khi tốt nghiệp; tạo được sự kết nối theo kiểu cung cầu qua lại: doanh nghiệp cần nhân lực - nhà trường đào tạo, nhà trường cần cơ sở thực hành, thực tập - doanh nghiệp sẵn sàng hỗ trợ. Thực hiện tốt công tác xã hội hóa giáo dục bằng việc liên kết về tài chính và cơ sở vật chất, tạo điều kiện cho đội ngũ doanh nhân trực tiếp tham gia giảng dạy. Doanh nghiệp phải có kế hoạch cụ thể và lâu dài trong việc phát triển nguồn nhân lực, hợp tác, đặt hàng với Nhà trường; tham gia sâu vào quá trình xây dựng, phản biện, đánh giá và cải tiến chương trình đào tạo của Nhà trường, nhằm góp phần cải tiến chương trình đào tạo của Nhà trường phù hợp với nhu cầu của doanh nghiệp; cử các chuyên viên, chuyên gia, kỹ sư, công nhân lành nghề tham gia trực tiếp giảng dạy hoặc hướng dẫn thực hành tại Nhà trường hoặc tại doanh nghiệp. Nhà trường tuyển sinh và đào tạo theo nhu cầu của doanh nghiệp, cử giảng viên, cán bộ quản lý đến doanh nghiệp học tập, học hỏi những kinh nghiệm hoặc trao đổi những vướng mắc giữa chương trình đào tạo và yêu cầu thực tế. Qua quá trình liên kết đó, xây dựng chương trình và mở các mã ngành đào tạo đáp ứng nhu cầu của doanh nghiệp, đồng thời phải

đảm bảo tính tiên tiến, hiện đại, đào tạo ra những con người phẩm chất tốt, năng lực nghề nghiệp vững vàng, bản lĩnh và có khả năng học tập suốt đời. Nhà trường và doanh nghiệp cùng xây dựng chương trình, cùng tham gia đào tạo và đảm bảo đầu ra cho sinh viên. Người tốt nghiệp phải có việc làm thì mới thúc đẩy được nhu cầu người học, kích hoạt trở lại nhu cầu vào đại học của nhân dân. Chỉ khi tạo được chu trình khép kín, phối hợp liên hoàn giữa nhu cầu của doanh nghiệp và nhà trường, cùng với chính sách quan tâm, đầu tư của tỉnh thì mới đưa Nhà trường phát triển cùng doanh nghiệp và thực hiện đúng vai trò là trung tâm đào tạo nguồn nhân lực cho địa phương.

2. Mặt khác, Nhà trường cũng cần phối hợp với chính quyền địa phương, xây dựng cơ chế hợp tác với các trường chuyên nghiệp, đào tạo nghề trên địa bàn tỉnh như Trường Cao đẳng nghề Quảng Bình, Trường Cao đẳng Công - Nông nghiệp Quảng Bình, Trường Cao đẳng Luật Quảng Bình, Trường trung cấp Du lịch - Công nghệ số 9,... tạo nên mạng lưới đào tạo nguồn nhân lực nội tỉnh mạnh về đội ngũ, đủ về cơ sở vật chất và đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Bình lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025 đã đề ra. Các nguồn lực giảng viên, giảng đường, thư viện, phòng thí nghiệm, xưởng thực hành, thông tin khoa học - công nghệ,... cần có cơ chế dùng chung trong mạng lưới đào tạo ngành nghề cấp IV của tỉnh. Ưu tiên đào tạo liên thông, liên kết giữa các trình độ trung cấp, cao đẳng, đại học và sau đại học trong mạng lưới nội tỉnh, có thể mời thỉnh giảng, chuyên gia của các tổ chức giáo dục khác; thường xuyên tổ chức hội nghị, hội thảo tham vấn ý kiến trong quá trình đào tạo; nhất quán quan

điểm, đường lối và lãnh đạo của UBND Tỉnh là chỉ liên kết ngoài tỉnh đối với các ngành nghề mà năng lực toàn mạng lưới không đáp ứng. Bên cạnh đó, Nhà trường cũng cần có cơ chế phối hợp với các trung tâm đào tạo thường xuyên và giáo dục nghề nghiệp, các trường phổ thông trong đào tạo, bồi dưỡng; các đơn vị này phải trở thành các vệ tinh của mạng lưới đào tạo đại học, cao đẳng của tỉnh, thực hiện tốt công tác phân luồng học sinh trong giáo dục phổ thông; kết nối, hỗ trợ trong bồi dưỡng thường xuyên, bồi dưỡng nâng chuẩn nghề nghiệp, nâng cao trình độ đối với đội ngũ cán bộ, viên chức, công chức. Trường đại học, cao đẳng, trung tâm đào tạo thường xuyên tỉnh, các trung tâm đào tạo thường xuyên và giáo dục nghề nghiệp phải trở thành hệ thống đào tạo vững mạnh, đồng nhất trong hệ thống giáo dục của tỉnh, thực hiện tốt công tác đào tạo nguồn nhân lực cho sự phát triển KT - XH của tỉnh.

3. Nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo là một trong những nhiệm vụ văn hóa - xã hội được đặt lên hàng đầu của tỉnh Quảng Bình. Với bề dày lịch sử hơn 60 năm đào tạo giáo viên cho tỉnh nhà, Trường Đại học Quảng Bình cần tiếp tục phát huy hơn nữa vai trò của Nhà trường đối với việc đào tạo, bồi dưỡng giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới phổ thông. Bối cảnh đặc trưng của trường đại học thuộc địa phương là ở tính vùng, miền và sự giao thoa giữa giáo dục đại học và giáo dục nghề nghiệp. Sự phối hợp, gắn kết hiệu quả giữa Trường Đại học Quảng Bình với Sở Giáo dục và Đào tạo, các trung tâm đào tạo thường xuyên và giáo dục nghề nghiệp, các trường phổ thông sẽ xây dựng, phát triển mô hình đào tạo, bồi dưỡng giáo viên gắn với mô hình năng lực theo hướng tiếp cận chuẩn đầu ra, trên cơ sở

phù hợp với thực tiễn giáo dục và tình hình phát triển KT-XH của địa phương, góp phần hoàn thành mục tiêu “đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo” trên địa bàn Tỉnh. Lịch sử 60 năm hình thành và phát triển, sự thành công của các nhà quản lý giáo dục, đội ngũ giáo viên là cựu sinh viên của Nhà trường chứng minh năng lực đào tạo, bồi dưỡng nguồn lực từ cấp mầm non cho đến THPT của Trường Đại học Quảng Bình. Nhà trường cần chủ động tham mưu với UBND tỉnh, phối hợp Sở Giáo dục và Đào tạo trong đào tạo, các trường mầm non và phổ thông bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục theo cơ chế đặt hàng. Bên cạnh đó, UBND tỉnh, Sở Giáo dục và Đào tạo cũng phải tin tưởng vào năng lực, chất lượng đào tạo của Nhà trường; có chính sách ưu đãi, giải pháp cụ thể nhằm thu hút học sinh giỏi đăng ký học đại học, cao đẳng tại mạng lưới đào tạo cấp IV của tỉnh. Nâng cao chất lượng đầu vào, đảm bảo chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo, đồng thời cam kết vị trí việc làm sau tốt nghiệp là vấn đề cần được giải quyết với sự tham gia của toàn bộ hệ thống các cấp quản lý và mạng lưới giáo dục trên toàn tỉnh nhằm khẳng định năng lực đào tạo nguồn nhân lực giáo dục tại chỗ của Trường Đại học Quảng Bình nói riêng và hệ thống giáo dục Quảng Bình nói chung.

4. Một trong những nhu cầu hiện nay cần đáp ứng là nguồn lao động xuất khẩu, vì thế công tác đào tạo, bồi dưỡng ở Trường Đại học Quảng Bình cũng cần chú ý đến nhu cầu xuất khẩu lao động của địa phương để tham gia vào tiến trình đào tạo nguồn nhân lực đáp ứng các yêu cầu lao động của các quốc gia tiên tiến có nhu cầu.

Xây dựng các chương trình đào tạo tiến tiến, linh hoạt, cập nhật, có chuẩn đầu

ra đáp ứng nhu cầu xã hội. Tiếp cận với các chương trình đào tạo đáp ứng chuẩn AUN và các khu vực khác trên thế giới.

5. Song song với công tác đào tạo, Nhà trường cần đẩy mạnh hơn nữa nghiên cứu khoa học, nhất là khoa học ứng dụng và chuyển giao công nghệ, tập trung vào lĩnh vực công nghệ cao và tìm kiếm thị trường đầu ra cho sản phẩm nghiên cứu khoa học, thương mại hóa các kết quả nghiên cứu. Phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ và các sở chuyên ngành trong nghiên cứu khoa học và tham gia thực hiện các chương trình kinh tế - xã hội trọng điểm của tỉnh. Với đội ngũ nhân lực trình độ cao, trong đó có 02 Phó giáo sư, 51 Tiến sĩ, 149 Thạc sĩ, 03 giảng viên cao cấp, 67 giảng viên chính đa dạng về chuyên môn được đào tạo.

Là trung tâm đào tạo và nghiên cứu khoa học của Tỉnh, Trường Đại học Quảng Bình đóng vai trò quan trọng trong việc tham gia, thúc đẩy hoàn thành nhiệm vụ “Đẩy mạnh ứng dụng khoa học và công nghệ” mà Nghị quyết đại hội Đảng bộ tỉnh đã đề ra. Đặc biệt là phát triển tiềm lực khoa học, công nghệ theo hướng hiện đại; tăng cường chuyển giao, ứng dụng công nghệ mới, tiên tiến vào sản xuất; hỗ trợ doanh nghiệp xác lập quyền sở hữu tài sản trí tuệ. Nhà trường cần chú trọng mở rộng quan hệ hợp tác với các doanh nghiệp, hợp tác xã trong tỉnh. Đội ngũ giảng viên phải chủ động liên kết, hình thành các nhóm nghiên cứu liên ngành, điều tra, tìm hiểu nhu cầu, nguồn lực của các doanh nghiệp, hợp tác xã nhằm hỗ trợ, tư vấn, chuyển giao công nghệ, tạo cơ sở khoa học cho các sản phẩm địa phương nâng cao chất lượng, đạt chuẩn quốc gia, quốc tế và khẳng định thương hiệu, đưa sản phẩm địa phương vươn xa, chiếm lĩnh thị trường. Nghiên cứu khoa học

và chuyển giao công nghệ hiệu quả là đóng góp lớn trong sự phát triển KT - XH của tỉnh, đồng thời khẳng định thương hiệu của Nhà trường, tạo được uy tín đối với doanh nghiệp và nhân dân, và đó cũng chính là con đường truyền thông, tuyển sinh thiết thực, hiệu quả nhất. Đến năm 2025, Nhà trường cần hoàn thiện Trung tâm nghiên cứu và chuyển giao công nghệ nhằm phát huy tối đa nguồn lực đội ngũ khoa học của Trường và phối hợp, liên kết với các đơn vị khác một cách thuận lợi hơn.

6. Trường Đại học Quảng Bình phải không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên và cán bộ quản lý, đổi mới tư duy, thực sự coi trọng chức năng phục vụ cộng đồng và phát huy năng lực phục vụ cộng đồng. Mô hình tổ chức, đào tạo, cơ sở vật chất, đội ngũ giảng viên phải phù hợp với nhu cầu phát triển KT - XH của tỉnh, hình thành mối quan hệ tương tác giữa Nhà trường với xã hội. Nhà trường cần quan tâm hơn nữa chất lượng dạy học ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Anh cho giảng viên và sinh viên; tạo điều kiện để sinh viên, nhà khoa học nước ngoài đến học tập, nghiên cứu và giảng dạy tại nhà trường. Ngoại ngữ là công cụ quan trọng, thiết yếu để mỗi giảng viên và tập thể Nhà trường học tập, nghiên cứu, tiếp cận, cập nhật những kiến thức, kết quả nghiên cứu khoa học, các công nghệ tiên tiến và hiện đại trên thế giới; nghiên cứu và công bố những kết quả nghiên cứu khoa học trên các tạp chí quốc tế; hỗ trợ các doanh nghiệp, hợp tác xã quảng bá thương hiệu sản phẩm địa phương trên thị trường quốc tế; đẩy mạnh liên kết, hợp tác quốc tế trong đào tạo và nghiên cứu khoa học.

3. KẾT LUẬN

Lao động được coi là nguồn lực quan trọng, quý báu nhất và có vai trò quyết định

sự thành công của quá trình phát triển tỉnh nhà. Vì vậy, Trường Đại học Quảng Bình cần tập trung tối đa mọi nguồn lực, thay đổi tư duy, lề lối làm việc, tiếp cận nhanh với nhu cầu thị trường để cung ứng được một lực lượng lớn lao động đủ tài, đủ lực, đưa Quảng Bình sớm trở thành một tỉnh có nền công nghiệp vững mạnh, góp phần thúc đẩy phát triển KT - XH trong thời kỳ hội nhập và hoàn thành mục tiêu, nhiệm vụ Nghị

quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025. Trong đó, đặc biệt quan tâm đến việc xây dựng và củng cố mối gắn kết giữa Nhà trường và doanh nghiệp trong đào tạo và nghiên cứu khoa học; liên kết, thành lập mạng lưới đào tạo ngành nghề cấp IV nội tỉnh giữa Nhà trường với các trường cao đẳng trên địa bàn; đẩy mạnh hợp tác nghiên cứu khoa học và thương mại hóa các sản phẩm nghiên cứu.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Chương trình hành động số 04-Ctr/TU, ngày 09-12-2020 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về phát triển nguồn nhân lực và nâng cao chất lượng công tác cán bộ, nhiệm kỳ 2020-2025.
- [2] Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh Quảng Bình lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020-2025.
- [3] Nguyễn Khải Hoàn, Đoàn Thị Cúc (2016), *Trường Đại học địa phương với việc phát triển mô hình đào tạo giáo viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông*, Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt.
- [4] Nguyễn Khải Hoàn, Đặng Thị Minh Hiền (2017), *Một số giải pháp hoàn thiện cơ chế tự chủ trong quản lý tài chính ở các trường đại học địa phương*, Tạp chí Giáo dục, số 398.
- [5] Dương Đức Hùng (2011), *Vai trò của các trường đại học địa phương trong việc phục vụ kinh tế địa phương*, Tạp chí giáo dục, số 260.
- [6] Dương Đức Hùng (2011), *Mô hình trường cao đẳng cộng đồng Bắc Mỹ và khả năng vận dụng vào trường đại học địa phương ở Việt Nam*, Tạp chí giáo dục, số 267.
- [7] Nguyễn Đình Luận (2015), *Sự gắn kết giữa nhà trường và doanh nghiệp trong đào tạo nguồn nhân lực phục vụ phát triển kinh tế - xã hội ở Việt Nam: Thực trạng và khuyến nghị*, Phát triển và hội nhập, số 22 (32).

Liên hệ:

TS. Trương Thị Tư

Phòng Đào tạo, Trường Đại học Quảng Bình

Địa chỉ: 312 Lý Thường Kiệt, Đồng Hới, Quảng Bình

Email: truongtu95@gmail.com

Ngày nhận bài: 05/9/2021

Ngày gửi phản biện: 05/9/2021

Ngày duyệt đăng: 23/11/2021